

ЕЛЕНА БИЛЮК
г. Николаев

МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ УЧИТЕЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье рассматривается процесс профессиональной подготовки учителей начальной школы в высших учебных заведениях Украины. Теоретически обоснована и разработана модель формирования технологической компетентности учителя начальной школы. Разработан технологический аспект подготовки будущих учителей начальной школы.

Ключевые слова: преподаватели, студенты, процесс, формирование, технологическая компетентность, модель, критерии, показатели, уровни.

Стаття надійшла до редколегії 04.05.2016

УДК 796.011.3

НАТАЛІЯ БОРЕЦЬКА, ОЛЬГА ЛИТВИНЕНКО

м. Николаїв

Boretskayn@gmail.com, 380935311655@ya.ru

ВИКОРИСТАННЯ ГІМНАСТИЧНИХ ВПРАВ З ОЗДОРОВЧОЮ СПРЯМОВАНІСТЮ НА УРОКАХ ФІЗКУЛЬТУРИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

У статті теоретично обґрунтовується значення гімнастичних вправ для учнів початкових класів. Розкриваються методичні особливості гімнастичних вправ та їх роль у формуванні правильної постави. Пояснюються ефекти від виконання фізичних вправ, що відбуваються в організмі при постійному їх виконанні. Розкривається роль оздоровчої гімнастики для дітей, яка покликана прищепити звичку до фізичного навантаження, здатна вберегти дитину від проблем з хребтом і здоров'ям в цілому. Подаються комплекси вправ для формування правильної постави та профілактики плоскостопості.

Ключові слова: програма з фізичної культури для 1–4 класів, школа культури рухів, школа постави, оздоровчі гімнастичні вправи, комплекси гімнастичних вправ для формування правильної постави.

Державна політика України спрямована на виховання здорової особистості (Закон України «Про освіту», Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI ст.), Програма «Діти України», Концепція неперервної валеологічної освіти в Україні, Цільова комплексна програма «Фізичне виховання здоров'я нації», Державна програма «Здорова дитина» на 2008-2017 рр., Загальнодержавна програма «Здоров'я 2020: український вимір» та ін.), однак стан здоров'я дітей залишається дуже складним.

За даними Міністерства охорони здоров'я України, 50% школярів мають функціональні порушення різних систем організму, а 42% – хронічні захворювання. До першого класу вступають лише 27% здорових дітей. Зали-

шається високим рівень загальної захворюваності дітей, який за останні роки зріс понад 20% [2].

Наразі близько 90% школярів мають відхилення у стані фізичного та психічного здоров'я, загальна захворюваність серед учнів загальноосвітніх шкіл України сягає 64–71%. За період навчання в школі кількість учнів, яких зараховують до спеціальної медичної групи, зростає майже удвічі. Тоді як високий рівень фізичного здоров'я виявлено лише у 0,32% юнаків і дівчат, вище середнього – у 4,18%, середній – у 27%, нижче середнього – у 27%, а низький – у 41,48% [2].

Перед суспільством, батьками, всіма вчителями стоїть завдання – зберегти здоров'я дітей з використанням здоров'язберігаючих

технологій. Особливого значення набуває урок фізичної культури у молодшій школі. У Програмі з фізкультури для 1–4 класів зазначається, що мета уроку фізкультури – набуття учнями досвіду діяльності: навчально-пізнавальної, практичної, соціальної; формування в учнів стійкої мотивації і потреби у збереженні й зміцненні свого здоров'я, фізичного розвитку та фізичної підготовленості, комплексного розвитку природних здібностей та моральних якостей; використання засобів фізичного виховання в організації здорового способу життя [5].

Поділяємо думку Л. Шуби, яка зауважує, що сучасна програма з фізичної культури свій потенціал реалізується тільки на 40%. Отже підвищення рівня здоров'я та цілеспрямований розвиток фізичних якостей дітей молодшого шкільного віку залежить від рівня кваліфікації та підготовленості вчителя з фізичної культури [6].

У психолого-педагогічній літературі проблемам збереження здоров'я, фізичній складовій здоров'я учнів, формуванню здорового способу життя молодших школярів засобами фізичної культури присвячено праці Л. Волкова, О. Дубогай, Т. Круцевич, О. Куца, Н. Москаленко, В. Папуша, Б. Шияна; використанню різних видів спорту у фізичному вихованні учнів молодших класів присвятили свої дослідження М. Борейко, А. Вольчинський, В. Жилук, Є. Столітенко, Л. Харченко, А. Цьось, В. Шаулін, О. Шиян та ін. Розробкою і впровадженням нових оздоровчих технологій на уроках з фізичної культури присвячені праці С. Ізаак, В. Горашук, В. Вишневецького, О. Харитонova та ін.). Вплив гімнастичних вправ та їх значення досліджували М. Зубалій, А. Матвеєв, Ю. Менхін, А. Менхін, І. Латипов, О. Худолій.

Постановка завдання – теоретичне обґрунтування використання гімнастичних вправ з оздоровчою спрямованістю для учнів початкових класів.

Роботу виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського за темою «Використання здоров'я-зберігаючих технологій у навчально-виховній сфері освітніх закладів» (номер державної реєстрації – 0115U001208).

Гімнастика, як наукова дисципліна є частиною науки про фізичне виховання, яка вивчає закономірності фізичного розвитку і удосконалення людини за допомогою характерних для гімнастики засобів, методів і форм організації занять. Отже, гімнастика – це система спеціально підібраних фізичних вправ і науково обґрунтованих методичних прийомів спрямованих на розв'язання завдань педагогічного та оздоровчого, гігієнічного характеру, всебічного фізичного розвитку, вдосконалення рухових здібностей, зміцнення здоров'я.

Багатий арсенал гімнастичних вправ і їх характерні особливості дають змогу виховувати моральні риси людей: дисциплінованість, акуратність, наполегливість у роботі та інші.

Численність і різноманітність гімнастичних вправ дають змогу індивідуально підходити до розв'язання поставлених завдань, вибірково впливати на окремі органи і системи, м'язові групи, розвивати руховий апарат і виховувати рухові здібності.

Методичні особливості гімнастики:

1. Різнобічний вплив на людину.
2. Широке використання засобів.
3. Вибірковий вплив на окремі системи організму, окремі частини тіла і на окремі м'язові групи та суглоби.
4. Точне регулювання навантаження залежно від контингенту (віку, статі, фізичної підготовки та стану здоров'я) за допомогою методичних прийомів (змінюючи вихідні положень, кількістю повторень, варіюванням послідовності виконання вправ, застосуванням обтяження й амортизаційних пристроїв відповідно до підготовленості учнів).
5. Можливість безперервного ускладнення вправ (різними поєднаннями і комбінаціями вправ, що надає їм іншого якісного і кількісного виразу, внаслідок чого вони впливають на організм інакше).
6. Застосування музичного супроводу під час занять [1].

Гімнастика для дітей молодшого шкільного віку направлена на загальне зміцнення і розвиток організму школярів, формування правильної постави, виховання фізичних, моральних і вольових якостей, а також умінь

доцільно користуватися ними в практичній діяльності.

Розглядаючи уроки фізичної культури у початкових класах, необхідно зазначити, що заняття проводяться за програмою з фізичної культури для 1–4 класів загальноосвітніх шкіл розробленою відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 року.

Предметом навчання в галузі фізичного виховання у початковій школі є рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю. Таким чином, урок фізичної культури повинен задовольнити рухову активність дитини. Більшу частину фізичних вправ у початковій школі складають гімнастичні вправи. Як зазначають дослідники – будь-яка гімнастика є оздоровчою. При виконанні вправ людина не тільки зміцнює своє тіло і дозволяє м'язам не втрачати тонусу і красивих обрисів, але й тренує свій імунітет, дозволяючи здоров'ю бути міцнішим. Ці умови забезпечує постійне виконання фізичних вправ або тренування. «Пускову функцію» виконує ЦНС. Її сигнали збільшують інтенсивність функціонування клітин виконавчих органів і активізують гормональну систему. Далі підвищується активність систем, що забезпечують прискорювальну доставку кисню, енергетичних субстратів, амінокислот і гормонів до тканин. Роль кисню й енергетичних субстратів проста: забезпечити підвищену активність тканин у процесі самої роботи. Основу перебудови в організмі, у тому числі оздоровчого характеру, стимулює й забезпечує гормональна система. Цей механізм можна представити наступним чином: проникнення гормонів через мембрани клітин активних тканин і їхнє нагромадження в клітинах прискорює процеси доцільного руйнування й процеси синтезу усередині клітин [3].

При цьому відбуваються такі явища, як:

а) термінове й довгострокове підвищення захисних реакцій імунної системи проти антигенів (чужорідних факторів) і в той же час активізація імунної системи підвищує тонус нервової й гуморальної систем, активізуючи адаптаційні перебудови в організмі;

б) прискорення синтезу в клітинах рівно-сильне прискоренню відновлення й виправ-

лення ДНК – спадкоємної інформації, від якої «глобально» залежить здоров'я клітини;

в) прискорюється відновлення самих клітинних структур (мембран, ферментативних комплексів тощо) і тим самим знижується ймовірність появи глибоких ушкоджень усередині клітин, що приводять до їх дисфункції – хвороби.

Однією фразою цей механізм, який відбувається в організмі людини, може бути сформульований так: фізичне тренування сприяє тому, що на зміну слабкій і зламаній клітинній структурам приходять нові, молоді, більше життєздатні. Описані ефекти фізичних вправ – основа профілактики виникнення багатьох захворювань [3].

Оздоровча гімнастика для дітей покликана прищепити звичку до фізичного навантаження, а значить, здатна вберегти дитину від проблем з хребтом і здоров'ям в цілому, причому не тільки в ранньому віці, але і в подальшому житті. Дефіцит рухів дитини 6–10 років, коли відбувається швидкий ріст і формування організму дитини та психологічний стрес (дошкільник стає школярем, відповідно змінюється провідний вид діяльності дитини – гра замінюється процесом навчання; відбуваються зміни у спілкуванні і відносинах з іншими людьми). Тривале сидіння школяра за партою, а нерідко й неправильна при цьому поза, супроводжується великим статичним навантаженням на певні групи м'язів, застоєм крові в органах малого таза й нижніх кінцівок. Низький нахил над партою (столом) здавлює внутрішні органи, утрудняє роботу серця, погіршує кровообіг і насичення киснем мозку. Тільки спрямовані фізичні вправи здатні виправити й перебороти такі несприятливі впливи.

Заняття фізичними вправами можна розглядати як спосіб зняття м'язової й психічної напруги, поліпшення соціальної адаптації дитини до нових умов існування. Молодший шкільний вік є сенситивним для розвитку майже всіх фізичних якостей. У цей період починає формуватися особистість і закладається фундамент морального поведіння, і важливим завданням вихователів є прилучення їх до здорового способу життя й підвищенню інтересу до фізичної культури. Цьому

періоду відповідає висока рухливість суглобів, висока еластичність зв'язкового апарата, хребет гнучкий і еластичний. При використанні засобів фізичної культури необхідно орієнтувати педагогів, і батьків на гуманістичний підхід до оздоровлення дітей з урахуванням сучасних умов, у яких живе дитина, вікових, індивідуальних фізичних і психічних особливостей дітей, широкого й умілого застосування природних засобів.

На відміну від попередніх програм з фізичної культури, у програмі навчальний матеріал розподілений не за видами спорту, а за «школами», до яких увійшли вправи, об'єднані за способами рухової діяльності. А саме:

- школа культури рухів з елементами гімнастики;
- школа пересувань;
- школа м'яча;
- школа стрибків;
- школа активного відпочинку (рекреації);
- школа розвитку фізичних якостей;
- школа постави.

Із даного переліку способів рухової діяльності нас цікавить школа культури рухів з елементами гімнастики та школа постави.

До школи культури рухів увійшли вправи основної гімнастики, стройові вправи і команди, елементи акробатики, вправи корегувальної спрямованості та ті, що пов'язані із незвичним положенням тіла у просторі [5].

Школа постави спрямована на формування стереотипу правильної постави. Виховання відчуття правильної постави досягається за умови багаторазового повторення правильного положення тіла з різних вихідних положень та під час пересування.

До школи постави увійшли вправи, що сприяють вихованню координації рухів, суглобно-м'язового відчуття, вміння управляти своїм тілом, вправи на рівновагу та балансування, на розвиток рухливості суглобів [5].

Гімнастичні вправи для початкової школи спрямовані на формування правильної постави у дитини. Постава – звичне положення тіла при сидінні, стоянні, ходьбі та інших видах діяльності, котре людина займає без зайвого м'язового напруження. Правильна постава забезпечує оптимальне функціонування рухового апарату, формується кістками скелета,

зокрема формою хребта, нервовою системою, тонусом м'язів, менше дихальною системою, загальним станом організму. У зв'язку зі зміною пропорцій тіла в різні вікові періоди стійке вертикальне положення тіла дитини досягається різним ступенем м'язових зусиль і різним взаєморозташуванням частин тіла [4].

Негативна динаміка деформацій постави при переході з першого до другого класу в середньому становить 9,4% у хлопців і 9% у дівчат, при переході з другого до третього класу – 6% у хлопців і 6,5% у дівчат, з третього до четвертого – 8,6% і 11,6% відповідно. Так, у віці 6–7 років дефекти постави, за нашими даними, мали 18% хлопців і 21% дівчат, а у віці 9–10 років ті самі діти вже мали 42% і 50% відповідно. Навіть якщо кількість учнів, які мають порушення постави у першому класі незначна – 4–10% то до четвертого класу кількість порушень збільшується, як мінімум, до 30% [4]. Формування постави дитини у початковій школі – фундамент здоров'я. Вчителям фізичної культури необхідно особливу увагу звертати на гімнастичні вправи для формування правильної постави дітей.

Пропонуємо комплекси вправ для формування правильної постави.

Комплекс вправ № 1.

I. Вихідне положення (далі – В. п.) – стійка біля гімнастичної стінки, опираючись спиною, потилицею, лопатками, сидницями і п'ятами.

Рах. 1–2. Кроком правої в основну стійку (далі – о.с.). (Утримувати відчуте положення тіла і запам'ятати його)

3–4. Кроком лівої у В. п.

5–6. Кроком лівої в о.с. (утримувати положення В. п.).

7–8. Кроком правої у В. п. (повторити 4 рази).

II. В. п. – стійка руки за голову.

Рах. 1. Стійка на правій, ліва назад на носок, руки вгору (вигнутись – вдих).

2. В.п. (видих).

3. Стійка на лівій, права назад на носок, руки вгору (вигнутись – вдих).

4. В. п. (видих) (повторити 4 рази).

III. В. п. – стійка, руки на пояс.

Рах. 1–2. Вигнутись, лікті назад – вдих (лопатки притуляються одна до одної).

3–4. В. п. – видих (повторити 4 рази).

IV. В. п. – стійка біля гімнастичної стінки, опираючись спиною, потилицею, лопатками, сідницями і п'ятами.

Рах. 1–2. Присід (видих).

3–4. В. п. (вдих) (повторити 4 рази).

V. В. п. – стійка руки в сторони.

Рах. 1–2. Стійка, руки в замок за спиною (права рука зверху, ліва рука знизу).

3–4. В. п.

5–6. Стійка, руки в замок за спиною (ліва рука зверху, права рука знизу).

7–8. В. п. (повторити 2–4 рази).

VI. В. п. – стійка ноги нарізно, палицю вгору.

Рах. 1. Нахил вправо.

2. В. п.

3. Нахил вліво.

4. В. п. Дихання довільне (повторити 4 рази).

VII. В. п. – лежачи на животі, палиця на стегнах, хватом зверху.

Рах. 1–2. Вигнутися, палиця назад (вдих).

3–4. В. п. Видих (повторити 4 рази).

VIII. В. п. – упор лежачи на зігнутих руках.

Рах. 1–2. Упор лежачи на стегнах. Вдих.

3–4. В. п. Видих (повторити 4 рази).

IX. В. п. – стійка, з утриманням вантажу на голові (вагою 150–200 г).

Рах. 1–16. Ходьба на місці.

X. Вправа на дихання. В. п. – о.с.

Рах. 1–2. Руки через сторони вгору (повільний глибокий вдих через ніс («надуваемо кульку»)).

3–4. Затримка подиху.

5. Стійка руки вгору назовні, долонями назовні («здути кульку», видихаючи повітря ротом порціями (ХА)).

6. Стійка руки в сторони (ХА).

7–8. В. п. (видихнути різко, опустивши руки через сторони вниз (ХА!)). (Повторити 3–4 рази).

Комплекс вправ № 2

I. В. п. – стійка палиця донизу.

Рах. 1–2. Стійка на носках, палиця вгору (вдих).

3–4. В. п. Видих (повторити 4 рази).

II. В. п. – стійка ноги нарізно, палиця донизу, хватом зверху.

Рах. 1–2. Палиця вертикально справа, права рука зверху.

3–4. В. п.

5–6. Палиця вертикально зліва, ліва рука зверху.

7–8. В. п. Дихання довільне (повторити 4 рази).

III. В. п. – стійка ноги нарізно, палиця вгору.

Рах. 1. Нахил вигнувшись, палиця вперед (видих).

2. Палиця на плечі (вдих).

3. Палиця вперед (видих).

4. В. п. (вдих) (повторити 4 рази).

IV. В. п. – стійка палиця вгору (вдих).

Рах. 1. Випад правою вправо, палиця на плечі (видих).

2. В. п. (вдих).

3. Випад лівою вліво, палиця на плечі (видих).

4. В. п. (вдих) (повторити 4 рази).

V. В. п. – лежачи на спині, палиця вгору (вдих).

Рах. 1. Змах правою, палиця вперед (видих).

2. В. п. (вдих).

3. Змах лівою, палиця вперед (видих) (повторити 4 рази).

VI. В. п. – лежачи на спині.

Рах. 1–2–3. Перекати в праву сторону.

4. В. п.

5–6–7. Перекати в ліву сторону.

8. В. п. (повторити 4 рази).

VII. В. п. – стійка на коліна, палиця вперед.

Рах. 1–2. Сід на правому стегні.

3–4. В. п.

5–6. Сід на лівому стегні.

7–8. В. п. (повторити 4 рази).

VIII. В. п. – лежачи на животі, палиця вгору.

Рах. 1. Змах правою назад.

2. В. п.

3. Змах лівою назад.

4. В. п. (повторити 4 рази).

IX. В. п. – стійка палиця донизу.

Рах. 1. Стрибком у стійку ноги нарізно, палицю вперед.

2. Стрибком у стійку, палицю вгору.

3. Стрибком у стійку ноги нарізно, палицю вперед.

4. Стрибком у В. п. (повторити 4 рази).

X. Вправа на дихання. В. п. – Стійка ноги нарізно, руки донизу в замок.

Рах. 1. Стійка ноги нарізно, руки вгору в замок (вдих носом).

2. Руки в замок донизу (видих із звуком вимовити «У-Ух»).

3. Стійка ноги нарізно, руки вгору в замок (вдих носом).

4. В. п. (повторити 4 рази).

Велике значення для формування постави і профілактики плоскостопості мають вправи для м'язів стопи.

I. В. п. – о.с.

Рах. 1. Стійка на носках, руки вперед.

2. В. п.

3. Стійка на носках, руки вгору.

4. В. п.

II. В. п. – стійка руки перед собою, права зверху.

Рах. 1. Крок правою на п'яту.

2. Крок лівою на п'яту.

3. Крок лівою назад.

4. Крок правою у В. п.

III. Ходьба на зовнішній та внутрішній сторонах стоп (пальці стискувати).

IV. В. п. – о.с.

Рах. 1–2–3–4. Ходьба з високим підніманням стегна.

5–6–7–8. Ходьба з високим підніманням стегна на носках.

V. В. п. – о.с.

Палиця на підлозі. Поперемінний перекид палиці правою та лівою стопою

Запропоновані нами комплекси вправ не є вичерпними. Унікальність гімнастики полягає в практично необмеженій кількості засобів – різноманітних вправ, можливість змінювати їх зміст, обсяг і інтенсивність.

Всі гімнастичні вправи мають оздоровчу спрямованість, виступають універсальним засобом гармонійного фізичного розвитку, забезпечення здорового способу життя, а також ефективно впливають на духовний й фізичний розвиток школяра лише у тому випадку, коли виконуються постійно. Основне завдання вчителів фізичної культури у початковій школі – дати глибокі знання з фізичних вправ, їх значення для здоров'я, навчити правильного виконання і застосуванню у повсякденному житті, прищепити звичку до фізичного навантаження.

Список використаних джерел

1. Бабич А. Н. Гімнастика в державній системі фізичного виховання [Електронний ресурс] / А. Н. Бабич. — Режим доступу: <http://mylifesport.ru/text.php?id=61>.
2. Дудко С. Г. Дидактичні засади формування здоров'язбережувального навчального середовища початкової школи: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 Теорія навчання [Електронний ресурс] // Сергій Григорович Дудко. — К., 2015. — С. 16. — Режим доступу: http://www.tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/dis_Dudko%20S.H._1.pdf.
3. Меншин Ю. В. Оздоровительная гимнастика: теория и методика / Ю. В. Меншин, А. В. Меншин. — Ростов на Дону : Феникс, 2002. — 384 с.
4. Михно Л. Дослідження проблеми поширеності порушень постави в дітей молодшого шкільного віку / Л. Михно // Молода спортивна наука України. — 2014. — Т. 3. — С. 133–138.
5. Фізична культура. Програма для 1–4 класи / Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1–4 класи. — К. : Освіта, 2013. — С. 331.
6. Шуба Л. В. Вплив організації уроків з фізичної культури на здоров'я молодших школярів / Л. В. Шуба // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. — 2011. — № 9. — С. 135.

NATALIA BORETSKA, OLGA LITVYNENKO
Mykolaiv

USING GYMNASTIC EXERCISES WITH AN IMPROVING ORIENTATION PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN ELEMENTARY GRADES

Theoretically substantiated the value of gymnastic exercises for primary school students. Disclosed methodical features of gymnastic exercises and their role in the formation of correct posture. Explains the effects of physical exercise, which occur in the body at a constant of their implementation. It reveals the role of recreational gymnastics for children, which is designed to inculcate the habit of physical exercise, can protect a child from back problems and health in general. It offers a complex exercise for the formation of correct posture and prevention of flat feet.

Key words: program of physical culture for grades 1–4, the school culture movements, posture school, recreational gymnastics, gymnastic exercises complexes to form a correct posture.

НАТАЛІЯ БОРЕЦКАЯ, ОЛЬГА ЛИТВИНЕНКО
Николаев

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ГИМНАСТИЧЕСКИХ УПРАЖНЕНИЙ С ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ НАПРАВЛЕННОСТЬЮ НА УРОКАХ ФИЗКУЛЬТУРЫ В МЛАДШИХ КЛАССАХ

Теоретически обосновывается значение гимнастических упражнений для учеников начальных классов. Раскрываются методические особенности гимнастических упражнений и их роль в формировании правильной осанки. Объясняются эффекты от выполнения физических упражнений, которые происходят в организме при постоянном их выполнении. Раскрывается роль оздоровительной гимнастика для детей, которая призвана привить привычку к физической нагрузке, способна уберечь ребенка от проблем с позвоночником и здоровьем в целом. Предлагаются комплексы упражнений для формирования правильной осанки и профилактики плоскостопия.

Ключевые слова: программа по физической культуре для 1–4 классов, школа культуры движений, школа осанки, оздоровительные гимнастические упражнения, комплексы гимнастических упражнений для формирования правильной осанки.

Стаття надійшла до редколегії 03.05.2016

УДК 37.035.6:069:371.67(477)(1991/20:)

СУЗАННА ВОЛОШИН

м. Дрогобич

suzannavoloshun@ukr.net

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ КРІЗЬ ПРИЗМУ АНАЛІЗУ ПРОГРАМ ТА ПІДРУЧНИКІВ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ, ВИДАНИХ У ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ

У статті розкрито проблеми патріотичного виховання учнів початкової школи засобами музейної педагогіки; здійснено детальний аналіз програм та підручників для початкової школи, за якими навчаються молодші школярі у часи незалежної України.

Ключові слова: патріотичне виховання, музейна педагогіка, програми для початкової школи, підручники для початкової школи, часи незалежної України, молодші школярі.

У сучасному українському суспільстві відбуваються соціально-економічні зміни, що спричиняють деформацію ціннісних орієнтацій у підростаючого покоління, зокрема й учнів початкової школи. Тому реалізація ідей патріотичного виховання набуває особливого значення.

Сьогоднішні процеси реформування в Україні вимагають нової генерації, здатної втілювати в життя загальнолюдські ідеї добра, справедливості тощо. Кожне нове покоління, створюючи свою культуру, розвиває духовні надбання попередніх поколінь відповідно до конкретних завдань свого часу. Оскільки, вписуючи нові сторінки в історії України, сучасне покоління має зберегти для май-

бутнього ті предковічні здобутки народу, котрі лежать у підвалинах його існування, особливе місце серед численних інститутів виховання мають посісти музеї навчальних закладів.

У кожному регіоні України є багата історична спадщина, якою доцільно скористатися учителям початкової школи у здійсненні освітнього процесу. Ми погоджуємося із думкою сучасних науковців в тому, що жодна навчальна книга, зокрема навчальний підручник чи посібник, не дасть учням того цінного виховного матеріалу, про який зможуть розповісти музейні експонати. Тому ми будемо акцентувати, як у підручниках для початкової школи, виданих у період незалежної України, висвітлені питання, пов'язані із музейною педагогікою.